

IWONA BIENŃ-WĘGŁOWSKA

POJĘCIE „PODEJRZANY”
W RAMACH CZYNNOŚCI WYJAŚNIAJĄCYCH
W TRYBIE ART. 54 § 1 W KODEKSIE POSTĘPOWANIA
W SPRAWACH O WYKROCZENIA

WPROWADZENIE

Wyjaśnienie kwestii terminologicznych dotyczących podejrzanego o popełnienie wykroczenia, staje się niezbędnym elementem w ukazaniu pełnej sytuacji procesowej tej osoby. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia nie definiuje w sposób precyzyjny pojęcia osoby podejrzanego o popełnienie wykroczenia, pozostawiając pewną dowolność interpretacji tematu nauce i doktrynie procesowego prawa wykroczeń. Również literatura prawnicza traktuje problem marginalnie, poruszając go jedynie przy okazji innych rozważań, np. przy omawianiu praw i obowiązków obwinionego¹ lub charakteru czynności wyjaśniających².

Zarówno w ustawie, jak i doktrynie można spotkać się z różnymi sformułowaniami odnoszącymi się do osoby, wobec której prowadzone są czynności wyjaśniające w trybie art. 54 § 1 k.p.w. W art. 38 § 2, art. 53 oraz art. 54 § 5 k.p.w. mowa jest o „osobie podejrzanego o popełnienie wykroczenia”. Natomiast art. 54 § 6 k.p.w. używa określenia „osoba, co do której istnieje

Mgr IWONA BIENŃ-WĘGŁOWSKA – doktorantka, Katedra Prawa Wykroczeń i Postępowania Dyscyplinarnych, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; e-mail: matinee@op.pl

¹ H. S k w a r c z y Ń s k i, *Obwiniony w nowej postępowaniu w sprawach o wykroczenia*, „Przegląd Policyjny” 2002, nr 3-4, s. 208.

² T. G r z e g o r c z y k, *Czynności wyjaśniające w sprawach o wykroczenia*, „Prokuratura i Prawo” 2002, nr 6, s. 27-28.

uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie³. Dodatkowo w literaturze funkcjonują jeszcze inne określenia osoby podejrzanej, takie jak: „sprawca wykroczenia”⁴, „potencjalny obwiniony”⁵, „osoba podejrzewana o popełnienie wykroczenia”⁶, „osoba w charakterze obwinionego”⁷, „przyszły obwiniony, kandydat na obwinionego”⁸.

1. POJĘCIA USTAWOWE

Wyjaśnienie terminu „podejrzany” o popełnienie wykroczenia wymaga dokładniejszego omówienia istoty dwóch instytucji, wskazanych w kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia – „osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia” oraz „osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie”. Rozbieżności w użytym nazewnictwie mogą nasuwać wnioski, iż owo rozróżnienie terminologiczne wynika z odmiennego statusu prawnego.

Osoba podejrzana o popełnienie wykroczenia to osoba, w stosunku do której istnieje przypuszczenie uzasadniające podejrzenie, że popełniła czyn zabroniony, lecz nie zebrano jeszcze dostatecznej ilości dowodów, aby sporządzić przeciwko niej wniosek o ukaranie⁹. Osoba podejrzana występuje we wczesnym etapie postępowania w sprawach o wykroczenia i dopiero wykonanie w jej obecności określonych czynności dowodowych, może służyć pozyskaniu niezbędnych podstaw do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie¹⁰.

³ Ustawa z 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1148 ze zm.). Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia z 2001 r. po raz pierwszy używa pojęcia „osoba podejrzana o popełnienie wykroczenia”.

⁴ H. S k w a r c z y Ń s k i, *Obwiniony w nowym postępowaniu*, s. 208.

⁵ A. S k o w r o n, *Dowody w nowej ustawie – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* (część 1), „Paragraf na Drodze” 2002, nr 1, s. 15.

⁶ A. M e z g l e w s k i, *Prawa i obowiązki osoby podejrzewanej o popełnienie wykroczenia*, „Przegląd Policyjny” 2007, nr 1(85), s. 15.

⁷ H. S k w a r c z y Ń s k i, *Charakterystyka czynności wyjaśniających w nowym Kodeksie postępowania w sprawach o wykroczenia*, „Przegląd Policyjny” 2002, nr 2 (66), s. 73.

⁸ H. S k w a r c z y Ń s k i, *Nowelizacja Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia*, „Monitor Prawniczy” 2003, nr 20, s. 925.

⁹ Por. H. S k w a r c z y Ń s k i, *Charakterystyka czynności wyjaśniających*, s. 67.

¹⁰ T. P ą c z e k, *Pozycja prawna osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia w procesowym prawie wykroczeń*, „Policja” 2005, nr 3, s. 45.

Osoba, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie, wskazana w art. 54 § 6 k.p.w., jest nie tylko podmiotem, który podejrzewa się o popełnienie wykroczenia, ale w stosunku do niej istnieje coś więcej, niż uzasadnione przypuszczenie, że jest sprawcą wykroczenia. Zebrane dane muszą potwierdzać (przynajmniej w stopniu dostatecznym), iż osoba ta popełniła wykroczenie, i dawać podstawy do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie¹¹. Przy braku dostatecznych dowodów uzasadniających fakt, iż osoba ta mogła popełnić wykroczenie, nie powinno się jej przesłuchiwać w charakterze osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie. Przesłuchanie osoby podejrzanej w trybie art. 54 § 6 k.p.w. jest więc niewskazane, gdyż zbieranie dowodów uzasadniających powyższe czynności w stosunku do tej osoby dopiero się rozpoczęło¹².

Na odrębność instytucji osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia zwraca również uwagę J. Lewiński, twierdząc, że osoba podejrzana na pewnych etapach postępowania w sprawach o wykroczenie „nie jest jeszcze albo już jest «osobą, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie»”¹³.

¹¹ H. Skwarczyński zwraca uwagę, że organ prowadzący czynności wyjaśniające musi dysponować odpowiednią ilością danych, które pozwolą stwierdzić, iż ma on do czynienia z uzasadnionym przypuszczeniem, że dana osoba jest sprawcą wykroczenia, i dopiero na tej podstawie może skierować przeciwko niej wniosek o ukaranie. H. S k w a r c z y Ń s k i, *Obwiniony w nowym postępowaniu*, s. 208. Na pewne „quantum danych”, które winien zgromadzić organ prowadzący śledztwo przed skierowaniem wniosku o ukaranie, wskazuje również T. Grzegorzczak. Szerzej na ten temat: T. G r z e g o r c z y k, *Czynności wyjaśniające*, s. 34-36.

¹² T. Pączek wyraża pogląd, że instytucja podejrzanego o popełnienie wykroczenia może występować w dwóch postaciach: „w tej z art. 54 § 5 k.p.w., gdzie jeszcze nie istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie i zbierane są przeciw tej osobie dowody, i tej z art. 54 § 6 k.p.w., gdzie istnieje już uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie”. I dalej stawia pytanie: „Tylko dlaczego ustawodawca tego wyraźnie nie zaznaczył, formułując art. 54 § 6 k.p.w., który mógłby brzmieć: «Należy niezwłocznie przesłuchać osobę podejrzaną o popełnienie wykroczenia, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie [...]». Pytanie to pozostaje otwarte”. T. P a c z e k, *Pozycja prawna osoby podejrzanej*, s. 46.

¹³ „W § 5 art. 54 po raz kolejny pojawia się określenie «osoba podejrzana o popełnienie wykroczenia». Chodzi tu o osobę, która nie jest jeszcze obwinionym (zgodnie z art. 20 § 1 obwinionym jest osoba, przeciwko której wniesiono wniosek o ukaranie w sprawie o wykroczenie), a nie jest jeszcze albo już jest «osobą, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie» (patrz § 6 art. 54)” (J. L e w i Ń s k i, *Komentarz do Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia*, Warszawa 2007, s. 161).

2. OSOBA PODEJRZANA A INSTYTUCJA PRZEDSTAWIENIA TREŚCI ZARZUTÓW

Podkreślenia wymaga fakt, iż w postępowaniu w sprawach o wykroczenia nie można łączyć pojawienia się osoby podejrzanego z instytucją przedstawienia treści zarzutów¹⁴. Instytucja ta jest charakterystyczna dla procedury karnej i w praktyce nie funkcjonuje w postępowaniu w sprawach o wykroczenia¹⁵. Doszukiwanie się analogii między k.p.w. a k.p.k. w tym względzie, skazane jest niestety na niepowodzenie z kilku powodów. Po pierwsze – k.p.w. nie recypuje przepisów k.p.k. dotyczących sytuacji prawnej podejrzanego, w szczególności chodzi o art. 71 § 1 k.p.k.¹⁶ Po drugie – podejrzany w k.p.w. pojawia się na samym początku postępowania, jeszcze zanim organ prowadzący śledztwo podejmie decyzje o przesłuchaniu go w trybie art. 54 § 6 k.p.w., to jest w charakterze osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie. Sytuacja ta wynika z przepisów k.p.w., które określają mianem podejrzanego również taką osobę, która nie została przesłuchana, a więc nie poznała jeszcze treści zarzutów¹⁷. Istotną różnicą między postępowaniem w sprawach o wykroczenia a postępowaniem karnym jest również to, iż w k.p.w. nie rozróżnia się dwóch faz postępowania: *in rem* oraz *in personam*. Elementem kluczowym odróżniającym te dwie fazy postępowania jest właśnie instytucja przedstawienia treści zarzutów¹⁸. Od początku czynności wyjaśniające

¹⁴ A. M e z g l e w s k i, *Status osoby, wobec której prowadzone są czynności wyjaśniające w sprawie o wykroczenie*, w: *Ius et fides. Księga jubileuszowa z okazji siedemdziesiątych urodzin profesora Jana Świtki*, red. T. Guz, M. Kuć, Lublin 2006, s. 244.

¹⁵ „Nie istnieje instytucja podejrzanego taka, jaką formułuje proces karny, czy instytucja przedstawienia zarzutów (konstrukcja przesłuchania w charakterze obwinionego z wpisaniem do protokołu zarzutu, o jakie wykroczenie podejrzewa się przesłuchiwanego, ma [...] raczej wymiar praktyczny związany z późniejszą rozprawą)” (H. S k w a r c z y Ń s k i, *Charakterystyka czynności wyjaśniających*, s. 73).

¹⁶ Art. 71 § 1 k.p.k. stanowi: „Za podejrzanego uważa się osobę, co do której wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutów, albo której bez wydania takiego postanowienia postawiono zarzut w związku z przystąpieniem do przesłuchania w charakterze podejrzanego”.

¹⁷ Art. 38 § 2 k.p.w. określa mianem podejrzanego taką osobę, która w toku czynności wyjaśniających nie została jeszcze przesłuchana. Zwraca na to także uwagę A. Mezglewski, podkreślając, że „[...] decyzja o przesłuchaniu sprawcy wykroczenia nie posiada cech postanowienia o postawieniu zarzutów sprawcy wykroczenia” (*Status osoby*, s. 244. Także: H. S k w a r c z y Ń s k i, *Charakterystyka czynności wyjaśniających*, s. 67).

¹⁸ Porządek czynności postępowania przygotowawczego w procesie karnym wyznaczają dwie fazy postępowania – *in rem* i *in personam*. Postępowanie przygotowawcze w sprawie (*in rem*) rozpoczyna się wtedy, kiedy jeszcze nie zostało wydane postanowienie o przedstawieniu treści zarzutów lub gdy nie zachodzą dopuszczalne wyjątki od wydania tego postanowienia.

w k.p.w. służą zbieraniu dowodów, które pozwalają na ustalenie, kto jest sprawcą wykroczenia. Celem czynności wyjaśniających jest ustalenie, czy istnieją podstawy do wystąpienia z wnioskiem o ukaranie przeciwko określonej osobie oraz zebranie danych niezbędnych do sporządzenia takiego wniosku. Powyższe stwierdzenia dowodzą, że postępowanie w sprawach o wykroczenia już w początkowym stadium może być nacechowane działaniami *in personam*, to znaczy, że nie toczy się w sprawie, ale jest działaniem skierowanym przeciwko konkretnej osobie podejrzanej. Często pierwszym etapem czynności wyjaśniających staje się przesłuchanie osoby podejrzanej, a nie zbieranie dowodów, które uzasadniałyby prowadzone czynności, a więc przesłuchanie, precyzyjne sformułowanie treści zarzutów, a w następstwie poprawne sporządzenie wniosku o ukaranie¹⁹.

3. POSTULAT WPROWADZENIA TERMINU „PODEJRZANY”

Pomimo istnienia pewnych różnic między „osobą podejrzaną” a „osobą, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie”, ich odrębność w praktyce okazuje się niejednoznaczna. Zatarcie granicy między tymi dwiema instytucjami wynika z pewnej niekonsekwencji w użyciu powyższych pojęć, jaką narzucają nam przepisy kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia. Kodeks nie precyzuje w sposób wyraźny, kogo należy rozumieć przez „osobę podejrzaną o popełnienie wykroczenia”. Używa tego określenia w art. 38 § 2, jak również w art. 53 i 54 § 5. W przepisach tych określenie to nie oznacza tego samego. W toku czynności wyjaśniających prowadzonych w trybie art. 54 § 1 k.p.w., osoba podejrzana może być różnie traktowana: jako podejrzany, wobec którego pro-

Do wyjątków tych należą: wypadki niecierpiące zwłoki oraz dochodzenie uproszczone. W obu wymienionych przypadkach ma miejsce przesłuchanie osoby podejrzanej i przedstawienie treści zarzutów. Natomiast postępowanie przygotowawcze przeciwko podejrzanemu (*in personam*) poświęcone jest poszukiwaniu, zbieraniu i utrwalaniu dowodów, które pozwolą na ustalenie, kto jest sprawcą przestępstwa. Czasem może toczyć się ono od początku postępowania przygotowawczego, kiedy znana jest osoba podejrzanego. Granicą między obiema fazami postępowania, a więc postępowaniem w sprawie i postępowaniem przeciw podejrzanemu, jest przedstawienie treści zarzutów. Szerzej na ten temat: S. W a l t o ś, *Proces karny. Zarys systemu*, Warszawa 2002, s. 473-476.

¹⁹ „Czynności wyjaśniające rozpoczynają się od momentu, gdy powstaje uzasadnione (i w jakiś sposób uzewnętrznione) podejrzenie popełnienia wykroczenia przez określoną osobę. Uzewnętrznienie to może nastąpić przez decyzję o podjęciu określonych czynności dowodowych, operacyjnych, czy informacyjnych. W praktyce ową pierwszą czynnością jest przesłuchanie osoby podejrzanej” (A. M e z g l e w s k i, *Status osoby*, s. 244).

wadzone są czynności dowodowe, innym razem jako osoba, przeciwko której można już skierować wniosek o ukaranie²⁰. W związku z powyższym rozważania nad relacją „osoby podejrzanej” do „osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie”, wydają się pozostawać w opozycji do przepisów kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia i pewnego toku myślenia narzuconego przez ustawodawcę, mogą również prowadzić do nadmiernego teoretyzowania tego zagadnienia²¹. Jednak wieloznaczność terminów określających osobę podejrzaną o popełnienie wykroczenia, spotykana zarówno w literaturze, jak i przepisach kodeksu, prowadzi do pewnych nieporozumień natury merytorycznej. Aby wprowadzić jasność używanych pojęć i pozbyć się niepotrzebnych wątpliwości, należy narzucić pewien reżim terminologiczny, a osobę, w stosunku do której prowadzone są czynności wyjaśniające w trybie art. 54 § 1 k.p.w., nazywać po prostu „podejrzany”.

Zastosowanie terminu „podejrzany” o tyle staje się zasadne, iż od początku na osobie, wobec której prowadzone są czynności wyjaśniające w trybie art. 54 § 1 k.p.w., ciążyą zarzuty, mniej lub bardziej sprecyzowane. Zarzuty te mają charakter nieformalny, gdyż na tym etapie czynności wyjaśniających organ procesowy nie może wydać oficjalnego postanowienia o postawieniu treści zarzutów. Podejrzany pojawia się więc w początkowym stadium czynności wyjaśniających, a nie dopiero na etapie podjęcia przez organ decyzji o przesłuchaniu go w charakterze osoby, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie. Od początku trwania czynności wyjaśniających działania organów śledczych prowadzone są wobec określonej osoby, a ich celem jest ustalenie, czy istnieją podstawy, aby skierować przeciwko niej wniosek o ukaranie.

Pojęcie „podejrzany” łączy w sobie wszystkie sytuacje procesowe osoby, wobec której prowadzone są czynności wyjaśniające w trybie art. 54 § 1 k.p.w. Jest również swego rodzaju postulatem, aby uprawnienia nabywane przez podejrzanego w toku prowadzonych czynności wyjaśniających przyznawane mu były już na początku działań organów ścigania, głównie po to, by podejrzany od razu znał treść stawianych mu zarzutów, a w związku z tym mógł w pełni realizować swoje prawo do obrony²².

²⁰ Por. J. L e w i ń s k i, *Komentarz do Kodeksu*, s. 114-115.

²¹ Por. H. S k w a r c z y ń s k i, *Charakterystyka czynności wyjaśniających*, s. 73.

²² „Jakkolwiek czynności wyjaśniające są nieformalnym etapem postępowania, to jednak i w ich przypadku można wyróżnić etap [...] gdy organ procesowy dokonał już przesłuchania osoby, w stosunku do której istnieją podstawy do sporządzenia wniosku o ukaranie, ale w dalszym ciągu organ ten prowadzi czynności wyjaśniające. Dopatrywanie się analogii do

PODSUMOWANIE

Określenie „osoba podejrzana o popełnienie wykroczenia” jest terminem niesprecyzowanym w pełni przez naukę prawa wykroczeń. Zarówno kodeks, jak i literatura nie podają dokładnej definicji tego pojęcia, jednocześnie nie wyznaczając wyraźnej granicy, kto i na jakim etapie czynności wyjaśniających nie jest jeszcze lub już jest podejrzanym o popełnienie wykroczenia. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia nazywa podejrzanego „osobą podejrzaną o popełnienie wykroczenia”, innym razem „osobą, co do której istnieje uzasadniona podstawa do sporządzenia przeciwko niej wniosku o ukaranie”. Niekonsekwencja w użyciu przez ustawodawcę powyższych terminów powoduje, iż odrębność tych dwóch instytucji zostaje zatarta, a w praktyce sytuacja procesowa podejrzanego staje się niejednoznaczna. Jest to wynikiem zawilości terminologicznych, choć źródła takiego stanu można doszukiwać się również w dość powszechnym przekonaniu, że czynności wyjaśniające to działania przedprocesowe²³. Ich nieformalny charakter powoduje, iż podejrzanemu odmawia się uprawnień strony procesowej, a jego rola sprowadza się jedynie do pozycji uczestnika postępowania²⁴.

postępowania *in rem* oraz *in personam* nie jest co prawda w pełni zasadne, niemniej z momentem przesłuchania danej osoby w charakterze «sprawcy wykroczenia», gdyż takiej nomenklatury używa się powszechnie, sytuacja jej ulega zasadniczej zmianie. Znacząc treść zarzutu, od tej chwili może się już bronić, składając wnioski dowodowe oraz może ustanowić obrońcę” (A. S k o w r o n, *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia. Komentarz*, Gdańsk 2006, s. 235).

²³ „Surogatem dochodzenia są czynności wyjaśniające. Wprawdzie podejmowane są przed wszczęciem postępowania sądowego i mają na celu ustalenie, czy istnieje podstawa do skierowania wniosku o ukaranie oraz zebranie danych niezbędnych do sporządzenia wniosku o ukaranie, a więc realizują zbliżone cele, co i postępowanie przygotowawcze, lecz nie mogą być uznane za żadną z form postępowania przygotowawczego, gdyż są znacznie odformalizowane (np. nie wszczynają się postępowania, nie odmawia się jego wszczęcia) oraz mają do spełnienia węższe zadania” (R.A. S t e f a Ń s k i, *Czynności wyjaśniające w sprawach o wykroczenia*, „Prokuratura i Prawo” 2001, nr 12, s. 96).

²⁴ „W procesie karnym w sprawach o czyny ścigane z oskarżenia publicznego pierwszym stadium procesu jest postępowanie przygotowawcze, odpowiednio sformalizowane, stąd i w sformalizowany sposób, poprzez przedstawienie zarzutów pojawia się w tym stadium strona procesowa, tzn. podejrzany (art. 71 § 1 k.p.k.). Stroną taką nie jest w żadnym wypadku osoba podejrzana, która posiadać może określone uprawnienia procesowe (np. co do możliwości złożenia zażalenia), ale jedynie w razie podejmowania wobec niej określonych czynności (np. zatrzymania, przeszukania, doprowadzenia itd.). Od podjęcia wobec tej osoby czynności procesowej może wręcz niekiedy rozpocząć się dochodzenie lub śledztwo, gdy będzie to czynność nie cierpiąca zwłoki (art. 308 k.p.k.); może zatem dojść w ten sposób do wszczęcia w sposób nieformalny (faktyczny) postępowania przygotowawczego, a przez to procesu karnego

Artykuł ten jest więc postulatem wprowadzenia terminu „podejrzany” dla określenia każdej osoby, wobec której prowadzone są czynności wyjaśniające w trybie art. 54 § 1 k.p.w.

THE NOTION OF „SUSPECT”
IN EXPLANATORY PROCEEDINGS BASED ON ART. 54 PAR. 1
IN PETTY OFFENCES PROCEDURE CODE

S u m m a r y

The aim of the article is to clarify several terminological issues concerning the person who is suspected of a petty offence against whom explanatory proceedings have been instituted by virtue of Art. 54, par. 1, of the Petty Offences Procedure Code. The Code does not define precisely the notion of a person suspected of committing a minor offence, leaving some room for individual interpretations to theoreticians and the doctrine of the procedure law of petty offences. The Code calls the suspected person either “a person suspected of commission of a petty offence” or “a person against whom there are reasonable grounds to draw up an application for punishment”. The article points out some differences between both institutions, although the inconsistency in using these terms by the legislator causes that the distinction becomes blurred, and in practice the trial status of the suspect becomes ambiguous. The above situation may lead to certain factual doubts and misunderstanding relating to the rights of the person suspected of an offence. The article proposes some terminological regime to be imposed as it would order the adopted terminology and introduce the notion of a suspect for a person suspected of committing a petty offence at every stage of explanatory proceedings. Adopting such a solution would involve a proposal to determine the legal status of a person suspected of a minor offence in such a way that he or she can have the rights of a litigant party.

Translated by Tomasz Palkowski

Słowa kluczowe: osoba podejrzana w k.p.w., zarzuty, podejrzany w k.p.w.

Key words: suspect in Petty Offences Procedure Code, charges, suspect in POPC.

w ogóle. Nawet jednak wówczas osoba taka nie będzie stroną postępowania, dopóty nie zostanie jej oficjalnie, w sposób prawem przewidziany, przedstawiony zarzut popełnienia przestępstwa” (T. G r z e g o r c z y k, *Czynności wyjaśniające*, s. 28).